

Rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen (afd. Gent), vonnis van 12 januari 2017

Huwelijk – Marokko – Erkenning Marokkaanse huwelijksakte – WIPR – Artikel 31 WIPR – Artikel 23 WIPR – Artikel 27 WIPR – Weigering ambtenaar van de burgerlijke stand – Bigamie – Marokkaans echtscheidingsvonnis – Spaans echtscheidingsvonnis – Echtheid – Conflictenrechtelijke controle – Wetsontduiking – Openbare orde-exceptie

Mariage – Maroc – Reconnaissance d'un acte marocain de mariage – CODIP – Article 31 CODIP – Article 23 CODIP – Article 27 CODIP – Refus par l'officier d'état civil – Bigamie – Jugement marocain de divorce – Jugement espagnol de divorce – Authenticité – Contrôle conflictuel – Fraude à la loi – Exception d'ordre public

[...]

Relevante feiten en voorwerp van de vordering

De verzoekster heeft de Belgische en de Marokkaanse nationaliteit en de verzoeker heeft de Marokkaanse nationaliteit. De verzoekster verbleef in België en de verzoeker was sedert 22 november 2013 gehuwd in Marokko met Z. R. Op basis van dit huwelijk verbleef de verzoeker in Tarragona (Spanje).

Klaarblijkelijk zijn de families van de verzoekers buren in Kenitra (Marokko) en is de verzoekster altijd goed bevriend geweest met de zus van de verzoeker en dit al meer dan 20 jaar. In 2011 hadden de verzoekers een hernieuwde kennismaking. De verzoeker had toen een gefaald huwelijk achter de rug en de verzoekster was nog niet gehuwd geweest. Ze wisselden telefoonnummers en ieder ging zijn weg: de verzoeker naar Spanje en de verzoekster naar België.

De verzoekers hielden contact en wilden elkaar beter leren kennen. Ze spraken af in Duinkerke (een broer van de verzoeker woonde daar) en eenmalig in Brussel.

Inmiddels scheidde de verzoeker door onderlinge toestemming uit de echt van zijn eerste echtgenote, Z. R., en dit bij vonnis van de familierechtbank in Kenitra (Marokko) van 13 juni 2013 (stuk 2 verzoekers).

Ongeveer anderhalf jaar na hun eerste ontmoeting zijn de verzoekers op 19 september 2013 gehuwd voor de ambtenaar van de burgerlijke stand in Kenitra (Marokko) (stuk 1 verzoekers).

Klaarblijkelijk ging de verzoeker ook nog in Spanje over tot een echtscheiding van dezelfde mevrouw R.. Dit leidde tot een echtscheiding naar Spaans recht bij vonnis van de familierechtbank van 15 september 2015.

De verzoekers verzochten vervolgens om de registratie van hun huwelijk bij de ambtenaar van de burgerlijke stand. Deze weigerde evenwel de registratie met een brief van 6 januari 2016 met als motivering dat er in hoofde van de verzoeker sprake is van bigamie aangezien het huwelijk van 19 september 2013 voltrokken werd voor de ontbinding van het eerste huwelijk (bij vonnis van 15 september 2015).

In een antwoordschrijven van de advocaat van de verzoekers herhaalde de ambtenaar van de burgerlijke stand deze bigame toestand en stelde hij dat de voltrekking van het tweede huwelijk voor de Spaanse autoriteiten verborgen gehouden werd teneinde misbruik te maken van de verblijfsrechten verbonden aan het eerste huwelijk.

De verzoekers vragen thans in de huidige procedure:

- hun huwelijk afgesloten te Kenitra (Marokko) op 19 september 2013 te willen erkennen,
- de burgerlijke stand te bevelen over te gaan tot overschrijving van deze huwelijksakte conform art. 31 § 1 WIPR,
- de kosten ten laste te leggen van de Belgische staat.

In essentie komt de beoordeling van de hierboven beschreven vorderingen neer op de al dan niet erkenning van de bewuste vreemde huwelijksakte.

Beoordeling

De vordering tot erkenning van de Marokkaanse huwelijksakte

Het toepasselijk wettelijk kader

Vermits geen multilaterale of bilaterale verdragen van toepassing zijn op de erkenning van de Marokkaanse huwelijksakte is het 'gemeen' erkenningsrecht van toepassing zoals opgenomen in het Wetboek voor Internationaal privaatrecht van 2004 (afgekort WIPR).

Artikel 27 §1 WIPR bepaalt dat een buitenlandse authentieke akte in België door alle overheden wordt erkend zonder dat een beroep dient gedaan op enige procedure (erkenning van rechtswege), indien haar rechtsgeldigheid wordt vastgesteld overeenkomstig het krachtens deze wet toepasselijk recht en meer bepaald met inachtneming van de artikelen 18 (wetsontduiking) en 21 WIPR (openbare orde-exception). Indien de erkenning geweigerd wordt, kan beroep worden ingesteld bij de rechtbank van eerste aanleg. In dat geval geldt de procedure zoals beschreven in art. 23 WIPR (zie hierover: H. Storme, "Deel III. De erkenning en uitvoerbaarverklaring van vreemde rechterlijke beslissingen en akten", in J. Erauw en medeauteurs, Internationaal privaatrecht, Mechelen, Gandaius, Kluwer, 2009, nr. 215 e.v.).

Om een erkenning te bekomen moet de verzoeker de documenten voorleggen die in art. 24 WIPR worden opgesomd, voor zover zij van toepassing zijn ten aanzien van authentieke akten. In de praktijk zal het gaan om een uitgifte die voldoet aan de voorwaarden nodig voor de echtheid. Daarenboven moet de akte voldoen aan de voorwaarden die volgens het recht van de staat waar ze werd opgesteld nodig zijn voor haar echtheid (art. 27 § 1, 2) en moet de akte rechtsgeldig zijn overeenkomstig het recht dat volgens het Belgisch wetboek op de betrokken rechtsverhouding toepasselijk is. Dit betekent dat wanneer het om een huwelijksakte gaat de partners dienen te voldoen aan het recht van het land waarvan zij de nationaliteit hebben (art. 46 lid 1 WIPR) en moeten zij de vormvereisten van het recht van het land waar het huwelijk werd gesloten in acht genomen hebben (art. 47 § 1 WIPR). Op die manier wordt het conflictenrecht getoetst. Verder vermeldt art. 27 uitdrukkelijk dat bij die controle de artikelen 18 en 21 WIPR moeten in acht genomen worden. Er mag met andere woorden geen rekening gehouden worden met feiten en handelingen die als enig doel wetsontduiking hebben. Hier wordt nagegaan of de aanknopng berust op een rechtsfeit of rechtshandeling die niet uitsluitend gekozen werd om het toepasselijk recht te doen veranderen of ook niet geveinsd werd. Bovendien blijft ook de openbare orde-exception van toepassing: het door het wetboek aangewezen vreemde recht dat de in de akte vervatte rechtshandeling in principe beheerst, zal daardoor voor de controle van de rechtsgeldigheid conform art. 27 WIPR in bepaalde gevallen moeten vervangen worden door een andere relevante bepaling uit dat recht of uit het Belgisch recht.

Verdere concrete beoordeling

Er bestaat klaarblijkelijk geen discussie over dat:

- de betreffende huwelijksakte qua vorm rechtsgeldig werd opgesteld conform het Marokkaans recht (er wordt een gelegaliseerde huwelijksakte voorgelegd door de verzoekers onder hun stuk 1); uit niets blijkt dat de Marokkaanse vormvereisten niet zouden nageleefd zijn bij de voltrekking van het huwelijk: er is dan ook voldaan aan art. 47 WIPR;
- artikel 18 WIPR niet van toepassing is: beide verzoekers hebben de Marokkaanse nationaliteit zodat het geen wetsontduiking uitmaakt om te huwen in Marokko; huwen in België zou overigens wellicht op praktische bezwaren gebotst zijn aangezien de verzoeker geen visum zou gekregen hebben om in België te komen huwen.

Rest dan de vraag of voormeld huwelijk werd afgesloten mits naleving van de grondvoorwaarden om te huwen volgens de beide nationale wetten van de echtgenoten (de controle de la loi convenable), zijnde het Marokkaans recht voor de verzoeker en het Belgisch recht voor de verzoekster. Voor de verzoekster dient overeenkomstig art. 3 § 2, 1° WIPR immers rekening gehouden te worden met het Belgisch recht.

Volgens art. 46 WIPR dient de verzoekster te voldoen aan het Belgisch recht en dient de verzoeker te voldoen aan het Marokkaans recht.

De vraag die dient beantwoord te worden is of de verzoeker op het ogenblik van het sluiten van het huwelijk met de verzoekster nog gehuwd was met Z. R. Een polygaam huwelijk zou immers stuiten op art. 21 WIPR.

Naar het oordeel van deze rechtbank blijkt de gescheiden staat van de verzoeker uit:

- de gelegaliseerde huwelijksakte van 19 september 2013 (stuk 1 verzoekers) waaruit duidelijk blijkt dat de verzoeker 'gescheiden' is; voor de Marokkaanse overheid was de verzoeker gescheiden op het ogenblik van het nieuwe huwelijk met de verzoekster;
- het gelegaliseerd vonnis tot echtscheiding door onderlinge toestemming (stuk 2 verzoekers, met vertaling stuk 5 verzoekers) van 13 juni 2013 waaruit blijkt dat de verzoeker door onderlinge toestemming uit de echt gescheiden is van Z. R. Deze echtscheiding (die werd uitgesproken zonder dat er sprake was van enige band met België) is in België volkomen erkenbaar.

Uit de voorliggende stukken dient dan ook afgeleid te worden dat de verzoeker volgens zijn personeel statuut niet meer gehuwd was op het ogenblik dat hij in het huwelijk trad met de verzoekster (op 19 september 2013).

Ogenschijnlijk heeft het eerste huwelijk van de verzoeker met Z. R. administratieve (verblijfsrechtelijke?) gevolgen (gehad) in Spanje. De rechtbank heeft er evenwel geen zicht op welke gevolgen dit precies zijn. Maar deze gevolgen in Spanje doen eigenlijk niets ter zake bij de beoordeling van de erkenning in België van het tweede huwelijk. Het volstaat dat de echtgenoten voldoen aan de regels van hun personeel statuut. De rechtbank dient ook niet na te gaan of het betrokken huwelijk eventueel in strijd is met de Spaanse openbare orde omdat de verzoekers misbruik zouden gemaakt hebben van de verblijfsrechten verbonden aan het eerste huwelijk.

Beide echtgenoten voldoen aan hun beider personeel statuut. Er is geen sprake van bigamie. Voor het overige kan gesteld worden dat zowel naar Belgisch als naar Marokkaans recht ('Nouveau Code de la Famille') het huwelijk een plechtig contract is waarin beide aanstaande echtgenoten toestemmen en zich ertoe verbinden een levensgemeenschap te stichten. Er liggen geen elementen voor die erop zouden kunnen wijzen dat de verzoekers niet de wil hebben een duurzame

levensgemeenschap tot stand te brengen of dat het Marokkaans recht in concreto een bepaling zou inhouden die kennelijk onverenigbaar is met de Belgische openbare orde. Een schending van art. 21 WIPR is dan ook al evenmin bewezen.

De ambtenaar van de burgerlijke stand te Gent heeft onterecht geweigerd om het huwelijk van de verzoekers te erkennen. Er is geen sprake van bigamie en er kunnen geen andere strijdigheden met de Belgische openbare orde worden vastgesteld.

De vordering tot erkenning wordt ingewilligd. Volgens art. 48 BW kan tevens overgegaan worden tot de overschrijving van de Marokkaanse akte in de registers van de burgerlijke stand.

OP DEZE GRONDEN,

DE RECHTBANK,

met inachtneming van:

- artikel 2 van de wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken
- artikelen 1025 tot en met 1034 Ger.W.
- artikelen 18, 21, 27 en 31 WIPR

Verklaart het verzoek tot erkenning ontvankelijk en gegrond als volgt.

Erkent de huwelijksakte, opgesteld op 19 september 2013 door de ambtenaar van de burgerlijke stand te Kenitra te Marokko, [...], waarin het huwelijk tussen de verzoekers wordt afgesloten.

Laat de kosten van deze eenzijdige procedure ten laste van de verzoekers en begroot deze kosten op € 100,00 rolrecht.

Aldus, in tegenwoordigheid van Guy Baesen, eerste substituut-procureur des Konings, behandeld in raadkamer en uitgesproken in openbare terechtzitting van de derde burgerlijke kamer van de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent op twaalf januari tweeduizend zeventien.

Heeft de zaak volledig behandeld en erover geoordeeld: alleenrecht-sprekend rechter Katja Jansegers, bijgestaan door griffier Els Bogaert.